

## Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Algemeen bestuur ABP op donderdag 2 oktober 2025

*Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan (VO) als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Algemeen Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Algemeen Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.*

### Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Jonkman, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. De voorzitter heet de heer Helmich welkom, een nieuw lid van de werkgeversfractie.

### Adviesaanvraag algemeen deel profielen NUB en UB

*Ten behoeve van de overgang naar een nieuw bestuursmodel (het omgekeerd-gemengd model) heeft het bestuur in 2021 het algemene functieprofiel voor niet-uitvoerende bestuursleden en voor uitvoerende bestuursleden vastgesteld (na advies van de voormalige Raad van Toezicht). De profielen zijn nu geactualiseerd en worden ter advies aan het VO voorgelegd.*

De voorzitter meldt dat het VO positief adviseert. Wel is er nog één opmerking vanuit het VO. Het VO merkt op dat in de profielen niet overal consequent de missie van ABP genoemd wordt, namelijk een 'koopkrachtig en stabiel pensioen'.

Het bestuur geeft aan dit te zullen verwerken in het document.

### Adviesaanvraag statutenwijziging (n.a.v. verzetten VO-verkiezingen)

*In april 2026 zouden er verkiezingen plaatsvinden voor VO. Omdat het huidige VO nauw betrokken is bij de overgang naar de nieuwe regels voor pensioen heeft het VO aan het bestuur gevraagd om de verkiezingsdatum een jaar te verzetten. Het VO heeft de afgelopen jaren namelijk veel ervaring en specialistische kennis opgedaan over de complexe overgang naar de nieuwe regels voor pensioen. Een nieuw VO zou deze ervaring en kennis missen. Het bestuur heeft na de zomer een besluit genomen om dit verzoek te honoreren (en de verkiezingen dus een jaar later te laten plaatsvinden).*

*Op 10 september heeft het algemeen bestuur daarnaast een voorgenomen besluit genomen om de statuten te wijzigen om het voorgaande mogelijk te maken. Dit voorgenomen besluit wordt ter advies aan het VO voorgelegd.*

De voorzitter meldt dat het VO positief adviseert. Het VO heeft een tekstvoorstel gedaan om één onderdeel te schrappen in de wijziging omdat dit volgens het VO overbodig is. Dit is niet overgenomen maar het VO geeft aan dat dit het positieve advies niet in de weg staat.

### Dialoog risicohouding

*Het VO heeft een zogenaamd overlegrecht over de risicohouding. Dit betekent dat het bestuur de risicohouding pas kan vaststellen na overleg met het VO. De risicohouding is, volgens de wettelijke definitie, de vastgestelde mate waarin een groep deelnemers, gewezen deelnemers of pensioengerechtigden bereid is beleggingsrisico's te lopen met oog op hun doelstellingen en de mate waarin deze groep beleggingsrisico's kan dragen gegeven de kenmerken van deze groep.*

*ABP heeft na overleg met het VO de risicohouding eind juni 2024 vastgesteld. Onder meer naar aanleiding van suggesties van DNB richting ABP (en ook andere pensioenfondsen) heeft ABP de onderbouwing van de risicohouding op enkele onderdelen aangepast en/of uitgebreid. Dit geeft aanleiding om opnieuw de dialoog met het VO te voeren over de gewijzigde delen in de onderbouwing van de risicohouding.*

Het VO vraagt wanneer het volgende risicopreferentieonderzoek plaatsvindt en of het bestuur het VO mee zou willen nemen in de opzet, zodat het VO feedback kan geven op de vragen.

Het bestuur meldt dat het zich volgend jaar over het kader van het onderzoek zal buigen. Het VO zal te zijner tijd, met name bij de vraagstelling, betrokken worden. Hierop geeft het VO aan dat dit gesprek op een zodanig tijdstip zal moeten plaatsvinden dat de feedback nog van invloed kan zijn op de vragenlijst die wordt verstuurd. Het bestuur

onderkent dit.

Het bestuur geeft aan dat het risicopreferentieonderzoek wettelijk minimaal eens in de vijf jaar moet worden gehouden. Dit onderzoek is eind 2023 gehouden, dus moet uiterlijk eind 2028 opnieuw plaatsvinden. Het bestuur zal het VO ook betrekken bij de timing van deze onderzoeken.

Het VO geeft aan verheugd te zijn goed bij het proces te worden betrokken, zodat de blik vanuit het VO meegenomen kan worden. Hiermee loopt men later in het proces niet tegen zaken aan die hadden kunnen worden voorzien.

#### **Conceptnotulen overlegvergadering Bestuur met VO d.d. 26 juni 2025**

Het verslag wordt, met inachtneming van een enkele wijziging, vastgesteld.

#### **Adviesaanvraag voorgenomen invaarbesluit en uitvoeringsreglement**

De voorzitter memoreert dat de adviesaanvraag een grote stap markeert in de geschiedenis van het fonds – de manier waarop ABP uitwerking geeft aan het nieuwe pensioenstelsel. Het VO is begonnen met een werkgroep, die zich gedurende 2,5 jaar actief heeft beziggehouden met de overgang naar het nieuwe stelsel.

Het VO uit zijn waardering voor de manier waarop het bestuur en de medewerkers het VO hebben ondersteund en van informatie hebben voorzien. Bij het bespreken van het voorgenomen invaarbesluit en het advies moeten partijen zich bewegen binnen de wettelijke kaders. De leidraad bij de beoordeling van de adviesaanvraag door het VO is de vraag geweest of de belangen van alle deelnemers op een goede en evenwichtige manier zijn meegenomen. Sommige groepen komen er in de rekenmodellen beter uit in vergelijking met andere groepen, en de vraag was of dat binnen acceptabele bandbreedtes blijft. Daar is de afgelopen periode nog intensief over gesproken, wat heeft geleid tot een aantal wijzigingen in het voorgenomen besluit. Het VO is daar tevreden mee, maar heeft nog enkele opmerkingen:

- Op een aantal plaatsen wordt gesproken over ‘spreidingstermijn’ wat ‘spreidingsparameter’ moet zijn.
- Het VO wil graag een zin verduidelijken in de communicatie over de solidariteitsreserve.
- Het moment waarop het bestuur met het VO in gesprek gaat onder een bepaalde dekingsgraad, is niet overal juist vermeld.

Voorgesteld wordt dat de technische wijzigingen door een delegatie worden verwerkt in de stukken.

Het VO heeft gevraagd naar de afspraak bij militairen over de aanspraken van voor 2001. Hierover ontstonden vragen vanuit de achterban. Deze vragen zijn door het bestuur beantwoord.

Het VO stelt dat wanneer de dekingsgraad op het moment van invaren onder een bepaald niveau staat, de uitkeringen niet op hetzelfde niveau gehandhaafd kunnen worden. Het VO benadrukt het belang van open en tijdige communicatie hierover. Het bestuur deelt dit belang en zegt toe dit op te pakken, waarbij de verantwoordelijke commissie van het VO zal worden betrokken.

Hierna nodigt het VO het bestuur uit te reageren op het conceptadvies van het VO.

Het bestuur onderschrijft dat wat voorligt van groot belang is en een grote stap in de geschiedenis van ABP markeert. Het bestuur bedankt het VO voor het conceptadvies en de toelichting daarop. Het is een intensief traject geweest, dat veel van alle betrokkenen heeft gevraagd. Ook het bestuur bedankt de medewerkers; het lukt alleen met een goed team. Het heeft ook van het VO veel energie gevraagd. Tijdens een tweedaagse met een delegatie van het VO zijn goede afspraken gemaakt, die in een addendum op de adviesaanvraag zijn vastgelegd.

De afspraak is gemaakt dat het bestuur bij bepaalde dekingsgraden opnieuw met het VO in gesprek gaat over de situatie die zich dan voordoet. Als er dan sprake is van een gewijzigd besluit komt dat ter advisering naar het VO. Het VO heeft in het conceptadvies vermeld dat binnen de wettelijke kaders een voldoende werkbaar en evenwichtige oplossing is gevonden bij de verdere uitwerking van het nieuwe contract, zowel voor als na het invaren.

Het bestuur heeft het traject en de inbreng van het VO als constructief ervaren en het is goed om in het conceptadvies te lezen dat ook het VO daar waardering voor heeft, en dat de informatie volledig en voldoende is geweest om te kunnen adviseren. Het conceptadvies is van belang en weegt zwaar in de besluitvorming. Het bestuur is verheugd dat het conceptadvies positief is en kijkt uit naar het definitieve advies. Het bestuur bedankt het VO voor de bijdragen en inspanningen tijdens het bijzondere en complexe traject. Zonder die waardevolle inbreng zou het fonds niet staan waar het nu staat.

De voorzitter bedankt het bestuur voor de reactie en last een schorsing in om het definitieve advies te bepalen.

Na heropening van de vergadering, meldt de voorzitter dat het VO verheugd is met de afspraken over de communicatie rond de solidariteitsreserve, over de tijdige en transparante communicatie als de uitkeringen niet op hetzelfde niveau gehandhaafd kunnen worden en over de betrokkenheid bij het plan van aanpak voor de monitoring van het nieuwe contract.

Het VO heeft het definitieve advies vastgesteld. Er zullen nog uitdagingen komen tot het moment van invaren en het is van belang dat het bestuur en VO nauw blijven samenwerken in dit proces

Het VO adviseert positief, met een meerderheid van 41 leden. 5 leden adviseren negatief en er zijn 2 onthoudingen. Geen van de geledingen heeft de behoefte een eigen advies te geven.

Het VO meldt dat de fracties van **NBP** en **FOG/ABP** een negatief standpunt innemen.

De fracties geven in hun verklaring aan wat aanleiding heeft gegeven voor het standpunt. Namens deze fracties legt de heer Pex een stemverklaring af. Kort weergegeven zijn de bezwaren: het volgens deze fracties ontbreken van koopkrachtsturing, kritiek op het gevoerde proces, een andere conclusie over de evenwichtigheid van de voorstellen, het tekortschieten van de compensatie van de indexatieachterstand en het niet akkoord gaan met de spreidingsvoorstellen.

Het VO meldt daarnaast dat de fractie **ANBO** zich onthoudt van advisering.

Het bestuur bedankt het VO voor het advies. Het bestuur bedankt het VO voor de inspanningen en het positieve advies. Het bestuur bevestigt dat dit een belangrijke stap is. In het complexe maar constructieve gezamenlijke proces heeft het bestuur samen met het VO stappen gezet, dat uiteindelijk heeft geresulteerd in een positief advies. Het bestuur geeft aan dat dit vertrouwen geeft en stelt dat de kwaliteit van de besluiten verbetert door goed naar elkaar te luisteren.

Het bestuur heeft kennisgenomen van de stemverklaring van de fracties NBP en FOG-ABP.

De voorzitter stelt dat partijen er goed in zijn geslaagd om elkaar, binnen de wettelijke kaders en de afspraken van sociale partners, de ruimte te geven, naar elkaar te luisteren en zich te verantwoorden voor gedane uitspraken. Het VO kijkt met voldoening terug op de afgelopen periode. Het was soms moeizaam in het begin, maar partijen zijn erin geslaagd elkaar goed te verstaan. De voorzitter bedankt iedereen die daaraan heeft bijgedragen.

Het bestuur bevestigt dat het advies een belangrijke bouwsteen is voor het proces naar het invaarbesluit dat het bestuur in november voornemens is te nemen. Ook geeft het bestuur aan dat in het proces meer afhankelijkheden zijn, naast dit advies. Het bestuur stelt daarom voor om nader met (een deel van het) VO af te stemmen over de communicatie omtrent het positieve VO-advies. De vraag die centraal staat is hoe bestuur en VO zorgvuldig kunnen communiceren over dit proces. De afhankelijkheid die hierin zit, is dat het VO nu een advies heeft gegeven maar het bestuur pas later het definitieve besluit kan nemen. De vraag is wat er in de tussentijd gecommuniceerd wordt.

De voorzitter constateert dat het VO akkoord gaat met het voorstel van het bestuur.

Mevrouw Tay, **FNV/ACOP**, meldt dat er een aantal schriftelijke vragen aan het bestuur zullen worden gesteld over het onderwerp beleggingen.

Mevrouw van Putt, **LvOP**, meldt dat er binnen de commissie communicatie van het VO is gesproken over het wettelijk communicatieplan van het fonds. Tijdens deze sessie is door het VO aandacht gevraagd voor heldere communicatie in de zin dat het fonds zowel de kansen als risico's van het nieuwe stelsel in de communicatie dient mee te nemen. Het VO geeft aan dat dit naar haar mening nog niet in alle uitingen van het fonds zo naar voren komt en vraagt er aandacht voor.

Het bestuur onderschrijft het belang van communicatie over zowel de kansen en risico's en zal dit signaal meenemen in de communicatie-uitingen.

De heer van Boven, **CCOOP/CNV/AC-CMHF**, meldt dat op de ABP-website al vrij snel werd vermeld dat de VO-verkiezingen een jaar later zullen plaatsvinden. Deze communicatie was echter nog niet bij alle partijen aangekomen die zich voorbereidden op de VO-verkiezingen. Spreker stelt dat dit anders had gekund.

Het bestuur bevestigt dit. Het bestuur zal een dergelijke ontwikkeling in het vervolg actiever onder de aandacht brengen bij de relevante partijen.

### Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit de vergadering.